ପି. କେ. ପ୍ରଧାନ

ବନାମ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ସିକିମ ରାଜ୍ୟ

ଜୁଲାଇ 24, 2001

[ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ଏସ୍. ଏନ୍. ଫୁକାନ ଏବଂ ବି. ଏନ୍. ଅଗ୍ରୱାଲ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 :ଧାରା 197 ।

ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ-ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ-ମଞ୍ଜୁରୀ- ଆବଶ୍ୟକତା- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ-ଯଦି ଏପରି କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସଂଯୋଗ ନାହିଁ, ତେବେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ-ବିଚାର ପରେ, ବିଚାର ସମାପ୍ତ ହେବା ସମୟରେ କିମ୍ବା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ମଞ୍ଜୁରୀର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇପାରିବ-ମୁଖ୍ୟ ରାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ପ୍ରଶ୍ନ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିପାରେ-ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947 ଧାରା 5 (2) ଏବଂ 5 (1) (d)-ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988, ଧାରା 13 (2) ଏବଂ 13 (1) (d) ।

ଆବେଦନକାରୀ-ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା, 1860 ର ଧାରା 120- B ସହିତ ପଠିତ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947ର ଧାରା 5 (2) ଏବଂ 5 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପରେ ବିଚାର କଲେ, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ବିରତରେ ରହିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ କାରଣ ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ମିଳିନଥିଲା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି କହିଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସହିତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଥିଲା ଏବଂ ଉଭୟ ଏତେ ଜଡିତ ଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏକୁ ଅନ୍ୟଠାରୁ ପୃଥକ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବା ପାଇଁ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିନଥିଲା କାରଣ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଅପରାଧକୁ କେବେ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ କୌଣସି ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ : 1. ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଏହା ଦେଖାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଅଛି । ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଏବଂ ଏହାର ଅବହେଳା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିବ । ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ତାହାକୁ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରୁ ପୃଥକ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ନଥାଏ, ତେବେ ସରକାରୀ ସ୍ଥିତି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ କିମ୍ବା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ, ତେବେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲା ବିଫଳ ହୁଏ କିମ୍ବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରେ ଯେ କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ ହୋଇଛି, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମାଧାନ ହୋଇଛି ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର ପରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ; ବିଚାର କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ଗଠନ ପରେ ତୁରନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାର ସମାପ୍ତ ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏପରି କିଛି ମାମଲା ହୋଇପାରେ, ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷକୁ ସୁଯୋଗ ନ ଦେଇ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମ୍ଭବ ନ ହୋଇପାରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯାହା କରିଛନ୍ତି, ତାହା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦାବି, ଯେ ସେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ତାହା ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦାବିଟି ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ କି ନୁହେଁ ଏବଂ ତାହା କେବଳ ଏକ ଛଳନାମୂଳକ ବା କଳ୍ପନାପ୍ରସୂତ ଦାବି ନୁହେଁ ବୋଲି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷକୁ ତାହା ସ୍ଥାପନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦେଇ ବିଚାର କାଳରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ମଞ୍ଜୁରିର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଖୋଲା ରଖିବା ଉଚିତ, ଯାହା ବିଚାର ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ । [1127- D-H]

ଆମ୍ରିକ୍ ସିଂ ବନାମ *ପେପସୁ ରାଜ୍ୟ*, [1955] 1 SCR 1302; *ମାତାଜୋଗ ଡୋବି* ବନାମ *HC ଭାରୀ*, [1955] 2 SCR 925; *ବାଜିନାଥ ଗୁପ୍ତା* ବନାମ *MP ରାଜ୍ୟ*, [1966] 1 SCR 210; *ସୁରେଶ କୁମାର ଭିକାମଚାନ୍ଦ ଜୈନ* ବନାମ *ପାଣ୍ଡେ ଅଜୟ ଭୂଷଣ*, [1998] 1 SCC 205; *ଅବଦୁଲ ୱାହାବ ଅନସାରୀ* ବନାମ *ବିହାର ରାଜ୍ୟ*, [2000] 8 SCC 500; *କେ ସତ୍ୟବନ୍ତ ସିଂ* ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ*, [1960] 2 SCR 89; *ଓମ୍ ପ୍ରକାଶ ଗୁପ୍ତା* ବନାମ *U.P. ରାଜ୍ୟ*, [1957] SCR 423; *ଶ୍ରୀକାନ୍ତିଆ ରାମାୟା ମୁନିପାଲ୍ଲୀ* ବନାମ *ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ*, [1955] 1 SCR 1177; *ହୋରି ରାମ ସିଂହ* ବନାମ *ଦି କ୍ରାଉନ୍*, (1939) FCR 159 ଏବଂ *HHB ଗିଲ୍* ବନାମ *ଦି କିଙ୍ଗ*, AIR (1948) PC 128, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା : ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1118/2000 ।

Crl.R. ସଂଖ୍ୟା 16/1998ରେ ସିକିମ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 8.6.99 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଲ. ନାଗେଶ୍ଵର ରାଓ ଏବଂ ପି. ପି. ମାଲହୋତ୍ରା, ଡି. କେ. ସିଂହ, ଡି. ଭରତ କୁମାର, ଅଭିଜିତ୍ ସେନଗୁପ୍ତା, ଏ. ଡି. ଏନ୍. ରାଓ, ପି. ପରମେଶ୍ଵରନ, ଏ. ମାରିୟାରପୁଥମ, ଅରୁଣା ମାଥୁର, ବ୍ରିଜେନ୍ଦର ଚାହର ଏବଂ ଅଶୋକ ମାଥୁର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବି.ଏନ୍. ଅଗ୍ରୱାଲଙ୍କ ଦ୍ଵାର । ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଆବେଦନରେ, ସିକିମ୍ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରିବା ପାଇଁ ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1974 (ଏଠାରେ "ସଂହିତା" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାଦ୍ଵାରା ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ଅଭିଯୋଗ ବାତିଲ କରିବାକୁ ମନା କରି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଛି, ଯାହା ଆକ୍ଷେପିତ ହୋଇଛି ।

ସିକିମର ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନର ବାହାଦୁର ଭଣ୍ଡାରୀ ଏବଂ ସିକିମ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବିଭାଗର ସଚିବ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କିଛି ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 120-B, ଯାହା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947 (ଏଠାରେ "1947 ଅଧିନିୟମ" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 5 (1) (d) ସହିତ ପଠିତ, ଯାହା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988 (ଏଠାରେ "1988 ଅଧିନିୟମ" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 13 (2) ସହିତ ପଠିତ, ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଂକ୍ଷେପରେ ଅଭିଯୋଗ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ 1983-84 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ସିକିମର ରାଜ୍ୟ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧୀନରେ ସିକିମ ରାଜ୍ୟରେ 36 ଟି ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା ଯାହାର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ 1,62,31,630 ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ସମୟରେ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି ଯେ 1,00,000 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ଖୋଲାଯିବ ଏବଂ 1,00,000 ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପାଦିତ ହେବ । ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ କ୍ୟାବିନେଟର ଅନୁମୋଦନ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ 19ଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ, ବିଭାଗ 19-12-1983 ରେ ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ ଜାରି କରି ଏପରି ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ୍ବଳ ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଠିକାଦାରଙ୍କଠାରୁ ମୁଦଦିଆ ହୋଇଥିବା ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ଵାନ କରିଥିଲା । ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଜବାବରେ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ବିଭିନ୍ନ ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 18 ଜାନୁଆରୀ, 1984 ରେ ଏକ ଟେଣ୍ଡର କମିଟି ଦ୍ଵାରା ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ/ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଫାଇଲରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ମାମଲାଟି ଏହିପରି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସିକିମର ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନର ବାହାଦୁର ଭଣ୍ଡାରୀ, ସିକିମ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବିଭାଗର ତତ୍କାଳୀନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପି.କେ. ପ୍ରଧାନ, ଯିଏକି ଏହି ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀ, ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟରେ ନାମିତ ପନ୍ଦର ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସହିତ, ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କିମ୍ବା ବେଆଇନ ଉପାୟରେ କିମ୍ବା ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ପଦର ଅପବ୍ୟବହାର କରି ଉକ୍ତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଠିକା କାର୍ଯ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ ଏବଂ କମ୍ ହାରରେ

ଉପରୋକ୍ତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ବିଭିନ୍ନ କମିଶନ ଏବଂ ଭୁଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ଏବଂ ସିକିମ ରାଜ୍ୟକୁ ଅନୁରୂପ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା ।

ମାମଲା ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବା ପରେ, ମାମଲାର ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସିକିମର ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବା ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ 1988 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 13 (1) (d) ସହିତ ଅନୁରୂପ 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 5 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 120-B ସହିତ ପଠିତ 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 5 (1) (d) ସହିତ ଅନୁରୂପ 1988 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 13 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ପନ୍ଦର ଜଣ ସରକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ପନ୍ଦର ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଉପରେ ବିଚାର ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନର ବାହାଦୁର ଭଣ୍ଡାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । 14 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1994 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ହାଜିରା ପାଇଁ ଆଦେଶ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ସମୟରେ ସିକିମ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବିଭାଗର ସଚିବ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଜ୍ଞାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 120- B ସହିତ ପଠିତ 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ଏବଂ 5 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ କାରଣ ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପ୍ରାପ୍ତ ନହେବାରୁ, ଏହି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସିକିମର ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନର ବାହାଦୁର ଭଣ୍ଡାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମଧ୍ୟ ଆପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି 17 ନଭେମ୍ବର, 1998 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତିକୁ ଖାରଜ କରି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ଶ୍ରୀ ନର ବାହାଦୁର ଭଣ୍ଡାରୀ ପୃଥକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ସିକିମ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦବା ବିଶେଷ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଏଲ୍. ନାଗେଶ୍ୱର ରାଓ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସହିତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଥିଲା ଏବଂ ଉଭୟ ଏତେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଜଡିତ ଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏକୁ ଅନ୍ୟଠାରୁ ପୃଥକ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ଚଳାଇବା ପାଇଁ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ୟଥା ବିଚାର କରିବା ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ । ତଥାପି, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 5 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଜାରି ରଖିବା ଉପରେ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ, ଯାହା 1988 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 13 (1) (d) ସହିତ ମେଳ

ଖାଉଛି, କାରଣ 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଏବଂ 1988 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ପାଇଁ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା କାରଣ ବିଚାର ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ, ଆବେଦନକାରୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ, କାରଣ ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ, କେବଳ ଯଦି ବିଚାର ଗ୍ରହଣ ତାରିଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ଜାରି ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ନୁହେଁ, ତେବେ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ତଦନ୍ତ ବ୍ୟୁରୋ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ପି.ପି. ମାଲହୋତ୍ରା ଏବଂ ସିକିମ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଏ. ମାରିଆରପୁଥାମ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସହିତ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ କାରଣ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଅପରାଧକୁ କେବେ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ।ପ୍ର ତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ବିବାଦକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 120-B ଏବଂ 1947 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) ଏବଂ 5 (1) (d) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା କି ।

ଧାରା 197 ର ଉପଧାରା (1) ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଆଇନଗତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୁଏ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ସହିତ ଅଦାଲତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତାକୁ ସ୍ପର୍ଶ ନକଲେ, ଏପରି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପଦରୁ ଅପସାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମତି ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ଅପରାଧର ବିଚାର କରିବାରୁ ଅଦାଲତକୁ ନିଷେଧ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନିଷେଧ, ଯାହାକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ ନାହିଁ । ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ଘଟୁଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ପରିସର ଏବଂ ଅର୍ଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିବା ମାମଲାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି; 'ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହେବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଅପରାଧ । 'ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସହିତ କିଛି ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଜଡିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅପରାଧ ନ ହେଲେ ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁପାରିବ ନାହିଁ; ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଏହା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିଲା କି । କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । କାର୍ଯ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ କଠିନ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ, କାରଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବ, ଯେତେବେଳେ ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ବିଚାର ଆଗକୁ ବଢ଼ିବ । ଏକ ଅଦାଲତକୁ ଯାହା ଜାଣିବାକୁ ପଡିବ ତାହା ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏତେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଜଡିତ ଯେ ଜଣେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁମାନ କରିପାରିବ ଯେ ଏହା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ, ପରିସ୍ଥିତିର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ।

ହୋରି ରାମ ସିଂହ ବନାମ କ୍ରାଉନ୍, (1939) ଫେଡେରାଲ୍ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟ 159 ମାମଲାରେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା କେବଳ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଏପରି

କାର୍ଯ୍ୟରେ ସୀମିତ ହୋଇପାରିବ କି, ଯାହା ସିଧାସଳଖ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ ପଦବୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦିଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା ଏପରି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଏକ ଭୁଲ ବିଶ୍ୱାସ ଅଧୀନରେ ହୋଇଥାଏ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆଇନ ସ୍ଥାପନ କରିବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସୁଲେମାନ, ପୃଷ୍ଠା 178 ରେ ଏହିପରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ :-

"ଏହି ଧାରା କେବଳ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସୀମିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ ପଦବୀ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଏ, ଯଦିଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା ଏପରି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ବିଦ୍ୟମାନ ବିଷୟରେ ଏକ ଭୁଲ ବିଶ୍ୱାସ ଅଧୀନରେ ହୋଇଥାଏ ।"

ଏହା ଆହୁରି ପୃଷ୍ଠା 179ରେ ଏହିପରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା : -

"ଅବଶ୍ୟ, ଯଦି ଉପସ୍ଥାପିତ ମାମଲା ବିଫଳ ହୁଏ କିମ୍ବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟଟି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରେ କରାଯିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଗ ଖାରଜ କରିବାକୁ ପଡିବ।"

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସୁଲେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତାମତକୁ *H.H.B. ଗିଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଦି କିଙ୍ଗ, AIR* (1948) ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ 128 ରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ ଅଦାଲତ ପୃଷ୍ଠା 133 ରେ ଆଇନ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଏହିପରି ଚାଲିଥାଏ : -

"ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କେବଳ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ, ଯଦି ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ଜଣେ ବିଚାରପତି ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ବିଚାରପତି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଯଦିଓ ସେ ଯେଉଁ ରାୟ ଦିଅନ୍ତି ତାହା ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ: କିମ୍ବା ଜଣେ ସରକାରୀ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ ଜଣେ ରୋଗୀଙ୍କ ପକେଟର ଟଙ୍କା ପାଇଁ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖନ୍ତି ନାହିଁ ଯାହାକୁ ସେ ପରୀକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି, ଯଦିଓ ପରୀକ୍ଷା ନିଜେ ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରେ । *ପରୀକ୍ଷାଟି ହୋଇପାରେ ଯେ ଯଦି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଦାବି କରିପାରିବେ କି, ସେ ଯାହା କରନ୍ତି, ସେ ତାଙ୍କ ପଦବୀ ପାଇଁ କରନ୍ତି ।"*

[ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଡ଼ାଗଲା]

ଶ୍ରୀକାନ୍ତିଆ ରାମାୟ ମୁନିପାଲି ବନାମ *ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ*, [1955] 1 SCR 1177 ମାମଲାରେ, *ହୋରି ରାମ ସିଂହଙ୍କ* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତାମତକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହି ଅଦାଲତ ମତାମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 କୁ ଏତେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯେ ଏହାକୁ କେବେବି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭିଭିଆନ ବୋଷ, ଅଦାଲତ ପାଇଁ ଭାଷଣ ଦେଇ ପୃଷ୍ଠା 1186 ରେ ଏହିପରି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ :-

" ଏବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯଦି ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 197କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ କେବେବି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହା ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅଂଶ ନୁହେଁ ଯେ ସେମାନେ ଅପରାଧ କରିବେ ଏବଂ କେବେବି ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ଯେ ଆମକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପରି ଏତେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ , କାରଣ *ଏକ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଏବଂ ଏହାର ଅବହେଳାରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରେ* । ଏହି ଧାରାଟିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅଛି ଏବଂ ଏହାର ଭାଷାକୁ ଅର୍ଥ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।"

[ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଡ଼ାଗଲା]

ଆମ୍ରିକ ସିଂହ ବନାମ *ପେପସୁ ରାଜ୍ୟ,* [1955] 1 SCR 1302 ମାମଲାରେ, ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ପରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯଦି ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ, ତେବେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ଅଦାଲତ ପକ୍ଷରୁ ଭାଷଣ ଦେଉଥିବା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭେଙ୍କଟରାମା ଆୟାର, ପୃଷ୍ଠା 1307-08 ରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଏହିପରି ଚାଲିଥାଏ :-

> *"ଯଦି ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଜଡିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ଏତେ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଭାବରେ ଜଡିତ , ତେବେ ଧାରା 197 (1) ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ,* କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସଂଯୋଗ ନ ଥାନ୍ତା, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କେବଳ ସୁଯୋଗ କିମ୍ବା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସରକାରୀ ସ୍ଥିତି, ତେବେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ ।"

[ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଡ଼ାଗଲା]

ମାତାଜୋଗ ଡୋବେ ବନାମ ଏଚ୍.ସି.ଭାରୀ, [1955] 2 SCR 925 ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏକ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କୌଣସି ସୀମା କିମ୍ବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବାଧା ଦେବା ପାଇଁ କିଛି କୁହାଯାଇ ନାହିଁ, ଏହା ବିଚାର କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ ଏହା ଏପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କିମ୍ବା ଏପରି ଉପାୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାର କ୍ଷମତା ବହନ କରେ ଯାହା ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ଏକ ନିୟମ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଆଇନ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ, ଏହା ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ ତାହା ସମ୍ପାଦନକୁ ଅଧିକାର ଦିଏ ।ଅଦାଲତ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଚାର କରୁଥିଲେ ଯେ ଆୟକର ତଦନ୍ତ କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ଆଜ୍ଞାପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ବିଚାରାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସହିତ ଜଡିତ ହୋଇ ଜୋରଜବରଦସ୍ତ ପ୍ରବେଶ ଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ କିଛି ପ୍ରତିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କେବଳ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରିନଥିଲେ ବରଂ ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରଶିରେ ବାନ୍ଧି ତାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆହାତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ।ତଥାପି, ଏହି ଅଦାଲତ ସେହି ମାମଲାରେ ମତ

ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ଏପରି ଅଭିଯୋଗ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଦାଲତ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ କି , ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଦାଲତ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଅଛି; କାର୍ଯ୍ୟଟି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ଏପରି ସମ୍ପର୍କିତ ହେବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତିସଂଗତ ହେବେ , କିନ୍ତୁ ଏକ ଭଣ୍ଡ କିମ୍ବା କାଳ୍ପନିକ ଦାବି କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେ ଏହା ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କରିଛନ୍ତି ।

ବୈଜନାଥ ଗୁପ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, [1966] 1 SCR 210 ମାମଲାରେ, ଏହା ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 477- A/109 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ, *ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ ଏହା ସେମାନଙ୍କ ଅବହେଳାରେ ହୋଇପାରେ ।*

ସୁରେଶ କୁମାର ଭିକମଚାନ୍ଦ ଜୈନ ବନାମ ପାଣ୍ଡେ ଅଜୟ ଭୂଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1998] 1 SCC 205 ରେ, ମାତାଜୋଗ ଡୋବେ ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ) ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏବଂ ଧାରା 197 ର ଉପ-ଧାରା (1) ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଧାନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ମନେ ରଖି ଯାହା ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରୀ ବ୍ୟତୀତ ଏକ ଅପରାଧର ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିବାରୁ ଏକ ଅଦାଲତକୁ ନିଷେଧ କରିଥାଏ, ଏହି ଅଦାଲତ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିବାରୁ ନିଷେଧ ଏବଂ, ଯେପରିକି, ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଦାଲତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଏବଂ ତେଣୁ, ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଉପରେ ଏପରି ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ଅପରାଧର ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ହେବ ନାହିଁ ।

ଅବଦୁଲ ୱାହାବ ଅନସାରୀ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ [2000] 8 SCC 500 ମାମଲାରେ, ସଂହିତାର ଧାରା 197 ର ପରିସରକୁ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୃଷ୍ଠା 507 ରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ରହିଛି :-

> "ଆମେ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା କରୁନାହୁଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉପ-ବିଭାଗୀୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଲିସ ବାହିନୀ ସହିତ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବା ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜବରଦଖଲ ହଟାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭିଡ଼କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ସେ ଗୁଳି ଚଳାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବକୁ ପଡିବ ଯେ ଗୁଳି ଚଳାଇବାର ଆଦେଶ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆରୋପିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗରେ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଧାରା 197 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ।"

କେ. ସତୱନ୍ତ ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, [1960] 2 SCR 89 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କିଛି ଅପରାଧ ସେମାନଙ୍କର ଭିନ୍ନ ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମୟରେ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 161 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଏକ ଅପରାଧ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ପ୍ରତାରଣା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଉସୁକାଇବା ଅନ୍ୟ ଏକ ଅପରାଧ । ସେହିପରି, *ଓମ୍ ପ୍ରକାଶ ଗୁପ୍ତା ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ*, [1957] SCR 423 ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପରାଧିକ ବିଶ୍ୱାସ ଭଙ୍ଗ କରୁଥିବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ସାଧାରଣତଃ ତାଙ୍କ ସାର୍ବଜନୀନ କ୍ଷମତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ କାରଣ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଅଛି । ଏକ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ଏବଂ ଏହାର ଅବହେଳା ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିବ । ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ସୁରକ୍ଷା ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ତାହାକୁ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରୁ ପୃଥକ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ସେହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ନଥାଏ, ତେବେ ସରକାରୀ ସ୍ଥିତି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ କିମ୍ବା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ, ତେବେ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରୀର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।ଯଦି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲା ବିଫଳ ହୁଏ କିମ୍ବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ପାଇଁ ହୋଇଛି, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବାତିଲ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରୀର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର ପରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ; ବିଚାର କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ଗଠନ ପରେ ତୁରନ୍ତ କିମ୍ବା ବିଚାର ସମାପ୍ତ ହେବା ସମୟରେ ଏବଂ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ କିଛି ମାମଲା ଥାଇପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷକୁ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବାର ସୁଯୋଗ ନ ଦେଇ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମ୍ଭବ ନ ହୋଇପାରେ ଯେ ସେ ଯାହା କରିଛନ୍ତି ତାହା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦାବି, ସେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ତାହା ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଥିଲା ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବାହାନା ନୁହେଁ କିମ୍ବା କାଳ୍ପନିକ ନୁହେଁ, ତାହା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷକୁ ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣସିଦ୍ଧ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦେଇ ବିଚାର ସମୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଚାର ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରୁଥିବା ମୁଖ୍ୟ ରାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରଖିବା ଉଚିତ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦାବି କରୁଛନ୍ତି ଯେ ସିକିମ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ବିଭାଗର ସଚିବ ଭାବରେ ଠିକାଦାର ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ, ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ପଦବୀର ଅପବ୍ୟବହାର କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ କାମଗୁଡ଼ିକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମୋଦିତ ହାରରେ ଏବଂ କମ୍ ହାରରେ ନୁହେଁ, ଠିକାଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ବିଚାର ସମୟରେ

କରାଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ, ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତଥାପି, ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିବା ଯେ ବିଚାର ସମୟରେ, ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବେ ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷପାତିତ ନ ହୋଇ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ମୁଖ୍ୟ ରାୟରେ ଏହାର ସମାଧାନ କରିବେ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆବେଦନଟି ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଏ ।

ଭି. ଏସ୍. ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।